

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Értesítés.

A «Népnevelő»-t kiadó Szent-István-Társulat igazgatósága — tekintettel a háborús viszonyok által teremtett nyomdai nehézségekre — lapunkat újabb intézkedésig kéthetenként jelenteti meg. Erre a körülményre tisztelettel felhívjuk a tanítói állásokat pályázató iskolai hatóságok szíves figyelmét. A szerkesztőség.

Olvasóinkhoz!

A keresztény szellemű nemzeti népnevelés munkásai, ők a mi olvasóink; ehhez az ezeréves ősi tantülethez intézzük szavainkat. Más években az új év alkalma adta a gondolatot arra, hogy a szerkesztő őszinte szavaival edes kartársaink szívéhez szóljunk és őket a «Népnevelő» zászlója alá lelkesítsük.

Most azonban nagy világtörténelmi események között élünk, tehát illő és szükséges, hogy szerkesztői szózatunk e nagy idők hatása alatt, e nagy idők viszonyaihoz alkalmazkodjék.

Harcban áll nemzetünk, a jog és az igazság védelme adta kezébe a fegyvert. A győzelem is, amiért küzdünk: a jog és az igazság győzelmét fogja hirdetni és a népek, nemzetek életében a jog és az igazság eszméinek megfestesülését fogja jelenteni. A béke áldásai, amiket győzelmünk jutalmául várunk és reménylünk, mind azt érzetik velünk, hogy lapunk mint a kath. népoktatási intézetek hivatalos organuma, a magyar nemzeti népoktatás otthonában oly nevelői és tanítói működés tökéletesbitéseért dolgozott nemes odaadással, öntudatos szakavatottsággal, komoly megfontolással s így mindenkor az eredményesség biztos tudatában, amely népnevelői munkának eredménye az újabb nemzedékek tökéletesebb erkölcsi életében, cselekvő hazaszeretetében, tehát az ideális hazafi munkás életében nyert tartalmat s így határozott értéket!

Jól esik most erre rámutatnunk, midőn a Nép-

nevelő-nek immár XXI. évfolyamát megkezdjük s a nagy világtörténelmi események tanulságaként programot vázolunk s programként — bizonyos jóleső érzetével az öntudatnak — azt mondhatjuk: programmunk az marad, ami volt, mert a világháború nagy megpróbáltatásai arról győzték meg, hogy a béke munkájában a keresztény nemzeti nevelést állhatatosan szolgáló tényezők és ezek között a «Népnevelő» katolikus szakközlöny is, a nemzetet testben és lélekben oly tökéletességre törekedtek szívvel és ésszel, az akaratnak legnemesebb szándékával emelni, hogy bennök a háborút viselő nemzet minden feladatainak betöltésében a keresztény szellemű népkultúra erényei érvényesüljenek. A világ bámulja, dicséri nemzetünk együttérzését, hősiességét, áldozatkészségét, megvesztegethetetlen hazaszeretét és királyhűségét. Ez a bámulat, ez a dicséret azokat a tényezőket illeti, akik a nemzetet ilyen néveltek, tanították.

Olvasóink, kath. magyar néptanítók, ime a fel-emelő itélet munkátok gyümölcséről.

Ez az itélet csak buzdíthat, lelkesíthet minket egyenként és összeségben arra, hogy nem lankadó buzgalommal alkalmazzuk a nemzetek legnagyobb tanítómesterének, az Úr Jézusnak *pedagógiáját a nevelés és oktatás minden mozzanatában. Ez a pedagogia soha sem lesz elavult, ez az a modern pedagogia, melynek értékét minden idők legnagyobb eseményei tesznek időszerűvé s így szükségessé minden nemzeti haladás és fejlődés számára. Ezt a pedagógiát minél intenzívebben bevinni a nemzetnevelés minden munkájába, ezt szolgálta lapunk a múltban és ezt szolgálja nemes idealizmussal, kitartással a jövőben. Ehhez a munkához adja a Szent-István-Társulat áldozatkészsége immár 21 év óta a «Népnevelőt» a hazai keresztény kulturát szolgáló iskolák és intézetek nevelőinek. A háborús idők alatt — még nagyobb áldozatok árán — kéthetenként egyszer jelenik meg s mi hálás szívvel érezzük, hogy ezen áldozatkészségnek is hatványozott az eredménye a lapot olvasó tanító-*

H. H. Budapesti Könyvtár
Hírlapkönyvtári
Könyvtár
4106.57

mag ragaszkodásában és szeretében, mely őt magasztos hivatásához és a keresztény kultúra minden intézményéhez fűzi.

Isten veljünk az új évben is. Övé legyen a dicsőség munkánk áldásaiért!

Ember Károly,
szerkesztő.

Wohlmuth Ernő,
s. szerkesztő.

Az ó- és újév.

Írta: Mihálicska János.

Nehez küzdelmekben, sok és emlékezetes nagy, világraszoló eseményekkel, hazafiúi gonddal és mélyseges bánattal lepergett az emlékezetes 1914-ik év utolsó órái. Az óra ingája még egyet lendült és Szilveszter éjfélelben tizenkettőt kondított a torony harangja. Úgy hallgatom Pozsony ós város háza toronyának nagy harangját, mintha zokogó, mély hangjával nagy halottat siratna. Mintha temetésre szólna. És valóban temet. Temeti az ó-évet. Ott állunk a nagy sír szélén és hallgatjuk a bucsuztató szót.

Mi voltál és mit tettél?

Gyermek voltál, akihez nagy reményeket fűztünk, azért féltve dédelgettünk, ápoltunk, gondoztunk, hogy reményeinket valóra váltsd. Szép, hatalmas ifjúva fejlődél. Készültél szorgosan nagy hivatásodra. Előttünk álltal mint hatalmas férfi: fölemelt fővel, nyílt, magas homlokkal, szikrázó szemmel, hatalmas acélkaroddal, hogy a magasba emelj és a porba sújts vele. Dolgoztál, fáradoztál hőiesen. Hatalmadtól megrengett a Föld. A világ bámulatát viltad ki magadnak. Fölemeltél és megtörtél nemzeteket. Annyi halalt osztottál, mint egy elődöd sem. Annyi könnyet fakasztottál és annyi szívet megtörtél, hogy részvétre gerjesztéd az egész emberiséget. Kimerülve, hivatásodat betöltve, im sírodba szállsz. Elföldelünk, de emléked késői nemzedékekben is élni fog!

Szilveszter ejjelen nehezen hajnalodik. A nap megtört, halovány sugarai nehezen viaskodnak a sötétiséggel! A sűrű ködön áthatoló fényesség azonban jelzi már, hogy közelg a hajnal, az új reggel, a jövő első világossága. És megszületik az új nap. Megnyílik a kapu, amely ismeretlen tájak felé vezető útra mutat. Megeréd a forrás, amelyből friss, jobb életnek kell fakadnia. Új év! Új reményeknek, új gondolatoknak, érzéseknek korszaka. Az emberiség sok-sok millióinak jókívánságai a mostani újév napján egy közös, forró, minden érző szívet betöltő óhajban egyesülnek: a boldog béke vágyában.

Szívéünk mélyéből üdvözljük az újév első napján hős harcosainkat. Első gondolatunk hozzájuk száll. Halás szeretetünkkel, hazafias érzésünkkel feljünk fordulunk, kérve nagy Istenünket, hogy áldja meg őket. Vezérelje utaikon, adjon nekik mielőbb sikert, győzelmet. Visszatérve pedig drága övéik körébe, élvezzék soká hős küzdelmük gyümölcsét: a nyugodt, csendes életet.

Sűrű fátyol borítja a jövőt. Emberi elme nem tudhatja, mit rejteget magában az idő méhe. Ki tudja, mi vár úgy az egyesre, mint a nemzetekre. Szerencse, boldogság, avagy balsors lesz-e osztályrészünk. De legyen bármint, egy a bizonyos. Kétségtelen az, hogy jövőnk, Isten után, saját magunkra van bízva, nagyrészt tőlünk függ. Nemcsak

kiki a maga szerencséjének kovácsa, hanem az egyesekből álló nemzetek önmagukban hordják nagyságukat és gyöngeségüket. A most folyó óriási küzdelem már mutatja, még pedig feltűnően, hogy hol, miben van a nemzeti nagysághoz vezető erő. A férfias erkölcsi jellemben és az alkotó energiában. Az erkölcsi jellem fejlesztője pedig a családi otthon, az iskolai nevelés szelleme és az egész nemzeti társadalomnak erkölcsös, erényes élete. Ebből összegeződik a nemzet etikai ereje, amely az államok létében mindenha a legkeményebb pajzsának bizonyult. A gazdasági életben az alkotó, a teremtő munka viszi a főszerepet minden téren. Ezt pedig a gyakorlati, a praktikus művelődés teremti meg.

Ezen irányzatokat kultiválni a magyar nemzetben a mi nevelői és tanítói földadatunk, amelynek miként való teljesítése nagyban járul hozzá jövőnk alakulásához.

Híven, odaadással, buzgón, munkás szeretettel végezzük tehát hivatásunk kötelességeit. Legyünk erősen meggyőződve arról, hogy ezzel legjobban szolgáljuk felebarátunk, nemzetünk és önmagunk ügyét is, mert a hűség munka elérni méltó jutalmát. Így munkálkodva, adjon a jó Isten mindnyájunknak:

Boldog újévet!

Gróf Széchenyi István nevelése.*

Írta: Görcsöni Dénes.

Gróf Széchenyi Ferenc és neje a legkisebb gyermeknek rendesen kijáró legnagyobb szeretettel és gondoskodással nevelték utolsó fiukat, Istvánt. «Atyám nagyon szeret — írta ez a tizes évek vége felé naplójába — mert ifjúkorában hozzám hasonlított. Olyan embert vélt belőlem képezhetni, aki hazájának egykor javára s neki vigasztalására lehessen.» A grófné pedig túlaradó anyai szeretettel mondta 1818-ban távollévő fiáról Madarász János Somogy vármegyei ügyvédnek: «Én neveltem őtet, ő egészen az én legkedvesebb növendékem, én ismerem az ő szellemét, lelkületét; ő szívvvel és lélekkel magyar: meglátja ügyvéd úr, Magyarországon még olyan nagy hazafi ember nem volt, mint ő.»

A magyarság, a hazafiúi érzés istapolására fiai nevelésében Széchenyi Ferenc mindent elkövetett. Kazinczy írja: «midőn 1789 novemberben Bécsben nála ebédelék, azt kívánta, hogy apró cselédjeivel (így szerette Erdélyiesen nevezni gyermekeit) magyarul szólljak és csak magyarul.» Mindgyiket magyar emberrel neveltette s mikor legöregebb fia nősülni akart, a kitervelt házassághoz azzal a föltétellel adta beleegyezését, hogy a menyasszony, egy cseh gróf kisasszony, előbb megtanul magyarul.

Legkisebb fia nevelését Liebenberg Jánosra

* Szemelvény Görcsöninek lapunk legutóbbi számában ismertett Széchenyi munkájából. Az első kötet most jelent meg, ára 10 korona. Amennyiben valaki a második kötetre is előfizet, mindkettőt 15 koronáért kapja, külön 10—10 koronába kerül.

bízta, aki szlavoniai német családból származott ugyan, de azért nyelvben és érzésben színmagyar volt. A vele kötött egyezségnek egyik megjegyzése szerint Széchenyi Ferenc részletes programot is dolgozott ki számára s ő ennek rendelkezéseire az atya nagy meglepedésére pontosan ragaszkodott. Ez a program azonban inkább csak a nevelés erkölcsi alap gondolataira vonatkozhatott, mert a tantárgyakban a nyilvános iskolák tantervéhez alkalmazkodtak. — Szóba került az atya és nevelő között az a kérdés is, hogy nem volna-e jó nyilvános iskolába küldeni a kis gróft, de Liebenberg hosszasan kifejtett érvekkel kardoskodott a házi nevelés előnyei mellett, s Széchenyi István csakugyan csak a vizsgálatok letételére került nyilvános iskolába.

Liebenberg a tanítás befejezése után sem hagyta el a grófi családot, holtig hű embere maradt tanítványának. Jóságigazgatója s az ifjúkori könnyelműségek éveiben valóságos Mentora lett, aki gondosan ügyelt, hogy gazdáját túlságosan el ne ragadja a meggondolatlan költségek szenvedélye. Széchenyi István mindig hálás szívvel viseltetett nevelője, majd meghitt barátja és hű sáfárja iránt s emellett, hogy reá bízta uradalmi igazgatását, valószínűleg ő szerezte meg neki a magyar nemességet is. 1831 április 20-án hirdették ki a soproni megyegyűlésen, hogy a király Liebenberg Jánosnak magyar nemességet adott s megengedte, hogy a Liebenberg név helyett a Lunkányi nevet használhassa a lunkászpriei predikátummal.

A középiskola tantárgyait Széchenyi István otthon tanulta nevelőjétől, kinek a tanításban többen segítettek. A francia és olasz nyelvet például egy Poupar Antal nevű francia pap, a rajtot pedig pesti tartózkodásuk ideje alatt Révai Miklós tanította. Együtt nevelkedett vele unokatestvére, gróf Forgách Pál is, akit Széchenyi Ferenc mintegy fiának fogadott. 1802-től 1808-ig tartott a grammatikai, humanitási és filozófiai osztályok elvégzése, melyekről a pesti piarista s a soproni bencés gimnáziumban és a szombathelyi lyceumban tett vizsgálatot. Bizonyítványai mind kitünők voltak, amit azonban természetesen nem kell szószerint venni.

Munkáiban ő maga is többször emlegeti, hogy a korabeli iskola a nagyuri fiúknál — s nála is — többet tekintett az atya állására, mint a fiúk tudományára. Már a *Hitelben* is gúnyosan szólt egy főrendű magyar vizsgálatáról, az *Önismeretben* pedig maró gúnnyal írta le a saját vizsgálatait. «Felette nehezen és keveset tanultam és ekép az, amit tudtam, engem nyilvános tanodában igazság szerint okvetlenül a számpadra emelt volna. Ámde azért, mert «datur modus in rebus» minden examen után, melyen ügyes combinatio és distributio következtében mindig szerencsésen átestem, elmulthatatlanul stereotip ezen nagy igazság vagy jobban mondva óriási

hazugság ragyogott tanodai bizonyítványom lapjain: «calculum eminenter meruit»... Examen előtt eleinte mindig remegtem, mert a jeles hellen bölcs szerint igen jól tudtam, hogy semmit sem tudok. Ámde később, mikor észrevettem, mily készséggel járulnak az általános mystificatiohoz az illetők s hogy mily nagy effectusa és pondussa van a szemtelenségnek, mely oly sokszor és oly sok előtt a genialitásnak tündöklő és ekkép oly könnyen elcsábító címét ölti magára, akkor valami examen előtt magamban rendszerint jóízűen kacagtam.» Aki látott már protekciós magánvizsgát — pedig a középiskolában is, az egyetemen is elég akad még napjainkban — az ebben a jellemzésben annyi valószínűséget, oly sok karakterizáló vonást s annyi közvetlenséget talál, hogy egy percig sem kételkedik tapasztalaton alapuló igazságában.

Széchenyi életírói ellenmondásai és gúnyos szertelenségei közé szokták sorolni azokat a megjegyzéseit is, melyekben gyerekkori tanulmányainak értéktelenségét hangoztatta. Kegyetlenségnek tartották Széchenyi Ferenc iránt készpénznek venni az *Önismeret* idézett helyét vagy a naplók hasonló tartalmú kifakadásait. Pedig ha összevetjük Széchenyi István fiatalkori ismerőseinek nyilatkozatait, atyjának egy-két mondatát, katona korában írt leveleit s naplóinak azon helyeit, amelyek tanulmányairól beszámolnak, igazat kell adnunk azon vallomásainak, hogy iskolai befejezésekor nagyon tudatlan volt. Trogoff herceg mondása: «Le comte Széchenyi m'a fait chérir l'ignorance» szinte közmondássá vált. Maga írja, de katona korából való levelei is bizonyítják, hogy tanulása megszakadásakor hadi lábön állt még az orthographiával is. 1817-ben Széchenyi Ferenc azért dicséri őt, mert törekszik tagítani ismereteit, amelyeket már korábban elsajátíthatott volna s későbbi naplói sok oly tudományozásról beszélnek, amelyekkel nem kellett volna bajlódnia, ha középiskolai tanulása szoros gyepőlővel haladt volna.

Ez a tudatlanság azonban az ő korában igen közönséges, mindennapi dolog volt. Széchenyi Ferencet s Liebenberget emiatt nem érheti különös gáncs, mert hiszen akkor majdnem minden nagyuri fiút így neveltek. 1833-ban Lipcsében egy német röpirat jelent meg, mely tovább fűzte Széchenyi *Hitelének* egyik-másik gondolatát s e röpiratnak tizenkettedik, a nagyuri házak pedagógiai módszerét ismertető szakasza, általánosságban ugyanazt mondja, amit Széchenyi István naplóiban s az *Önismeretben* a maga neveltetéséről megírt. E jellemzés szerint hiányos műveltségű s minden pedagógiai képzettségnek híjával levő jogászok, orvosnövendékek, klerikusok vagy fölszentelt papok tanítják a legtöbb nagyuri család gyermekét. Maguk sem igen tudván többet, pontosan ragaszkodnak a nyilvános iskolák tantervéhez és tankönyveikhez

s így a legelőkelőbb úrnak fia sem tanul többet, mint az utolsó koldusdiák. Jogok tekintetében óriási különbségek választják el egymástól az egyes társadalmi osztályokat, az ismeretekre nézve azonban köztársasági egyenlőségben él a főnemesség s a legalsóbb rendű kabátos ember. Reális ismeretekről szó sincs: sok fiatal úr még a jezsuita — konyha — latinságot sem sajátítja el s ezért aztán az országgyűléseken úgy ülnek, mint a fababák, mert egy hangot sem értenek a tárgyalásokból.

Én magam — írta naplójában Széchenyi István — mostani fogalmaim szerint semmi más nevelést nem kaptam, mint drága szüleim példáját s e nyilatkozata pontosan jellemzi neveltetésének irányát, módszerét és eszközeit. Nevelésében az erkölcsi szempontok álltak előtérben. Atyjának 1817-i intelmeiből — melyek szinte tíz évvel később iratván, a Széchenyi fiúk neveltetésének alapelveit látszanak újra összefoglalni — világosan kitűnik, hogy Széchenyi Ferenc gyermekeiből elsősorban derék, jellemes, vallásos, igazságos embereket akart nevelni, az ismeretekre keveset gondolt. Ez a levél összefoglalja egyúttal az atya életelveit is, így mindkét nemzedék megítélésénél döntő bizonyíték.

A katolikus egyház tanításához való töretlenül ragaszkodás, szerénység, a becsületes emberek tetszésének keresése, a származásnak es testi-lelki előnyöknek minden elbizakodottság nélküli megbecsülése, a vagyon helyes felhasználása, az okos jöteknység s a hitet, erkölcsöt rontó irodalomtól távolálló ismeretek megszerzése a főpontjai Széchenyi Ferenc nevelési elveinek. Különösen jellemzők a gazdaságra s a szegény emberekre vonatkozó fejtegetései. «A pénz — írja — csupán el van helyezve nálad, s nem a te tulajdonod, mert azzal nem lépsz az ítélőszék elé, hanem az elszámolás kötelezettségével. Ez indíton téged a pénz becsülésére, ha könnyű megszerzése arra bírhatna, hogy nem a szükségeset, hasznost, tisztességest, kényelmest, hanem a haszontalant, kérkedőt vagy ártalmast és vétkest szerezd meg rajta. Alattvalóid verejtéke, némely beteg s szükségét, éhséget és szomjúságot szenvedő munkás könnyei tapadnak a pénzhez. Hogy ezeket felszárítsd, a pénz jelentékeny részének a szenvedők atyja nevében vissza kell kerülnie hozzájuk.» A szegények e megbecsülését Széchenyi Ferenc nemcsak szóval hangoztatta fiai előtt, hanem a mindennapi élet példáival is igyekezett azt lelkükbe oltani. Czenki tartózkodásuk alatt Széchenyi Istvánnak és Forgách Pálnak tanítanok kellett a falusi iskolába járó paraszt gyerekeket, s a családi kegyelet fenntartotta annak emlékezetét, hogy amidőn Széchenyi Ferenc egy ízben fiaival együtt meglátogatta somogyi birtokait, Istvánnal kezét csókoltatotta tisztelgő jobbágyokösz vezetőjének.

Szülei példájának nevelő hatását hálásan elismeri Széchenyi István, s neveltetésének csak azon fogyatkozásait emlegeti, amelyeket már

nem e példaadással kellett és lehetett volna eltüntetni. Nem egyszer mondja, hogy szülei megtették vele szemben kötelességüket s amikor gyunos vagy korholó modorban újítja fel gyermekkori emlékeit, nem szüleit, nem is nevelőit ócsárolja, hanem azt a hazánkban akkor divott nevelési rendszert, melynek igensok és lényegbe vágó ferdeségétől a Széchenyi-ház sem tudott szabadulni.

Mindannak eredményei, ami a Széchenyi-ház nevelésében jó volt, hamarosan és határozottan mutatkoztak Széchenyi István gondolkodásmódjában és cselekedeteiben. Bizonyos, hogy csak nevelője által diktált s ekkor még egészen meg sem érett szép szövegeket írt le, amidőn 1803-ban a Széchenyi-könyvtár katalógusát megköszönve, ígérte atyjának, hogy példáját követni fogja s minden erejét édes hazája boldogságának előmozdítására fordítja, ezek az előtte kora gyermekiségében hangoztatott nemes mondások azonban lassankint épen úgy vérvé váltak, amint vérükké válnak s gondolkodásunk irányítói lesznek a Miatyánknak megtanulásakor bizony alig értett szép mondásai. Mikor katonának menve búcsúlevelet írt édesapjának, ebben olyan életelveket tűzött maga elé, amelyeknek mint nevelése eredményének, méltán örvendhetet a gondos apa. Ígérte, hogy az állásnak, melyet elfoglal, becsületére fog venni. Élete és vére a királyé s a hazáé. Amit szüleitől tanult, azt tisztelni és követni fogja. Vallás és erény lesznek vezéresillagai s bármire csábítsák is hírlapjaikban az ügyes felvilágosultak, ő megmarad az egyenes úton, amelyen már oly sok keresztény embertársunk járt s amely a legjobb. Atyjának intelmeit különben egész életében magával hordozta, szellemüket, célzataikat pedig igyekezett megvalósítani cselekedeteiben.

Szülei példájának, gondolkodásának s a gyermekkori benyomásoknak eredménye az a nagy szeretet és ragaszkodás, melyet irántuk egész életén át mutatott. Katonaságából s külföldi útjairól írt levelei telve vannak a gyermeki szeretet áradozó megnyilatkozásaival; naplójának számos helye s munkáinak mindazon lapjai, ahol nevük csak előfordul, mind ékes bizonyítékai soha sem csökkenő hálájának. Hogy nevelését utólag ő más formában kívánta volna, ez nem tiszteletlenségnek vagy hálátlanságnak, hanem az idők változásának jele. «Nem tehetek róla — írja naplójában — de jobban szeretem az olyan embereket, kik a sok tudástól megzavarodtak, mint azokat, akik soha sem voltak kíváncsiak más emberek eszméire és véleményére.» — ez a vélemény pedig szöges ellentéte a XIX. század első évtizedeiben szokásos magyar nevelési rendnek. Mikor tehát pálcát tört a maga iskoláztatása felett, nem a hálátlan fiú bírálta szülei cselekedeteit, hanem a mindig tökéletesedésre törekvő reformátor ítélte el a múlt idők maradi, pusztulni nem akaró, korlátolt és hibás szisztémáját.

Egyházfejedelmek a Kath. Tanügyi Tanácsról.

Várady L. Árpád kalocsai érseket és sipeki Balás Lajos roznányi püspököt — amint annak idején hírül adtuk — őfelsége valóságos belső titkos tanácsosául nevezte ki. A két kiváló egyházfejedelem legmagasabb kitüntetése örömmel töltötte el a magyar katolikus tanítóságot, mert két oly férfiút ért a királyi kegy, akik egész életüket, alapos tudásukat és tapasztalataikat a keresztény nevelés oltárán áldozták fel. A katolikus tanítóság üdvözlétét és hódolatát az Országos Katolikus Tanügyi Tanács tolmácsolta az egyházfejedelmeknek, akik szívélyesen megköszönték a magyar tanítóság köszöntését s egyben oly bizonyítványt adtak a Tanügyi Tanácsról, amely büszkeséggel, a beesületesen végzett munka felemelő meglelégedésével tölthet el bennünket.

Várady érsek válaszából kiemeljük a következőket:

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács a jó tanács lelketől ihletve, évtizedek óta kath. iskoláink védelme és fejlesztése körül *elégge meg nem hálálható, csendes, kiadós munkásságát.*

Minél inkább átérzem e munka jelentőségét, annál többre becsülöm azt a szívélyes üdvözlét is, melyet e kiváló testület legfelsőbb kitüntetésem alkalmából hozzám intézett.

Midőn e kedves figyelemért hálás köszönetemet nyilvánítom, az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács működésére viszont Isten bőséges kegyelméért esedezem.

Sipeki Balás Lajos püspök hasonlóan kegyes sorokban válaszolt s többek közt a következőket írta:

„Szíves jókívánásai viszonzásaképen az általam nagyra becsült Tanügyi Tanács törekvéseire Isten sikert nyújtó kegyelmeit esdem és a szükséghez képest szerény támogatásomat a jövőben is szívesen felajánlom.

Egyebekben a keresztényszellemű kultura munkásaira püspöki hő áldásomat küldvén... stb.

Ezt a két írást azzal a hittel és bizalommal soroljuk a többi közé, hogy az olyan munka, melyről a legfelsőbb helyeken így vélekednek, valóban áldásos és igazán kulturmunka.

HIREK.

Katolikus tanítók újéve. Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács elnöksége az újév alkalmából részt vett a Szent-István-Társulat házi kápolnájában felajánló istentiszteleten, melynek végzetével tisztelgett Giesswein Sándor dr. egyházi elnöknel. Ember Károly világi elnök üdvözölte az egyházi elnököt, majd Giesswein Sándor dr. válaszolt a beszédre. Mindkét beszéd megemlékezett a nemzet derék napszámásairól, a kath. tanítókról, akik bebizonyították, hogy nemesak a tani-

tásban, nevelésben, hanem a példaadásban is kiválóak, mert a harctéren is derekas részt vesznek ki maguknak a hősi küzdelemből. Ugyanez alkalmával megemlékeztek Csernoch János dr. bíboros-hercegprímásról és Glattfelder Gyula megyéspüspökről, a Tanács védőelnökéről, kiket az újév alkalmából feliratilag üdvözöltek. Glattfelder Gyula védőelnök e feliratra alábbi levéllel válaszolt:

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács Méltóságos Elnökségének Budapest.

Vettem és köszönettel viszonzom a Méltóságos Elnökségnek az évforduló alkalmából a saját és a kath. tanítóság nevében kifejezett jó kívánásait. *Melegen óhajtom, hogy azok valóra váljanak és a közös megpróbáltatás jelen nehéz napjainak leáldoztával mihamarabb elkövetkezzék ismét a békés munkálkodás és vele a kultura jellendülésének ideje, hogy a hitvallásos oktatás- és nevelésügy műveit lelkes tanítóságunk, élén a Nagyerdemű Tanácsal ismét a régi odaadással az egyház és hazájávéra munkálhassa.*

Fogadja a Méltóságos Elnökség kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Temesvár, 1915. január hó 2-án.

Glattfelder Gyula, esanádi püspök.

A Szent-István-Társulat a háborúban harcoló, sebesült és beteg katonáiért. A Szent-István-Társulat a katonáknak imakönyvekkel és olvasmányokkal való ellátása érdekében 1914. augusztus hó 1-től 1914. december hó 1-ig a következő ajándékokat adta: a) *imakönyveket* harcászok számára 300.000 pld., sebesültek számára 320.000 pld., összesen 620.000 pld. 10.800 K értékben. b) *Olvasmányokat* népiratok, regények, elbeszélések, naptárak stb. 89.496 pld. 12.932 K értékben. Összesen 709.496 pld. 23.732 K értékben. E célra gyűjtés útján befolyt 6626 K. Készpénzvásárlásból 1860 K = 8486 K. A társulat készpénzáldozata tehát 15.246 K.

A tényleges szolgálatra alkalmas tanítók bejelentése. Boromíza Tibor szatmári megyéspüspök legutóbb kiadott körlevelében felhívja az iskolaszéki elnököket, hogy a *népfelkélő bemutató szemlén* katonai szolgáltra *alkalmas*-nak talált kántortanítókat és tanítókat jelentsék be a kerületi espereseknél. Az egyházfejedelem hangsúlyozza, hogy *csakis* a népfelkélő szemlén *alkalmasnak* talált tanérok bejelentését rendeli el. A bejelentésben a következő adatokat kell feltüntetni:

Az *alkalmasnak minősített* kántortanító vagy tanító 1. neve? 2. születési éve? illetőségi község? járás, megye? 3. hol lett bemutatva? 4. a bemutatásnál mily osztályozást nyert? 5. hová kell bevonulnia? 6. hivatalos teendői elláttatnak-e és mikép; illetőleg nélkülözhető-e hivatalos teendőinek ellátása szempontjából, vagy sem; az utóbbi esetben mi okból nélkülözhetetlen? Melléklendő e jelentéshez azon *népfelkélő igazolványi lap*, amelyet az illető a népfelkélő bemutatószemlén kapott. A jelentést *haladéktalanul* be kell küldeni a kerületi esperesekhez.

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács a tanítók családjaiért. *Ujabb adományok:* Hadnagy János 2 K, dr.

Hackenberger Konrad 8 K 80 f, Kovács N. 4 K, Boné Vilma, Daragó Anna, Geguss István, Willim Ilona, özv. Danassy Antalné 2—2 K, Weichhart Sári, dr. Fischer Gyözöné, Weichhart Blanka 1—1 K, Rétyai Kálmán, Póta László 5—5 K, Konkoly János 1 K, Szabó Piroska 2 K, Schwerer, Ferenc (gyűjtés Vaskuton) 12 K 10 f, Proksch Ferenc (gy.) 7 K 20 f, Bognár Erno 2 K, Bognár Roza 1 K, Tanulók (Kisr. bárapáti) 4 K 74 f, Babics Emma 2 K 26 f, Majo, Ilonka, Fehér Lajos, Spitzer Gyula 2—2 K, Gaal Péter, Blandl György 5—5 K, Tanitóstület (Hort) 7 K, Huszka Emil 3 K, Szöke Benedek 2 K, Kószár Béla, Angyalossy Irma 1—1 K, Sebastianovich Rózi 10 K, Revfy Jenő 5 K, Cemszik Jenő 8 K, Barbarik Antalné, özv. Gréger Endréné, özv. Barbarik Antalné, Jozsa Benő 1—1 K, Tanitóstület (Zombor) 36 K, Fuschné-Walter Iren, Schéda Nándor 2—2 K, Tanulók (Jászkesér) 1 K 78 f, Morandi Antalné 2 K, Fehervary Sandor és gy. (Bácsborsod) 12 K 80 f, Schlenker Mihály 2 K, N. N. 1 K, Tanulók (Bonyhád) 3 K 60 f, Mohás György 30 K, Bogácsi hitelszövetkezet, Bogácsi fogy. és ért. szövetkezet, Szimida Viktor 5—5 K, Imets Aladár 10 K, Simkó József 2 K, Szabó Sándor 6 K, Pleb. hiv. (Szurdokpüspöki) 4 K, Tanulók (Dorogháza) 5 K 80 f, Jankovits Gyözö 5 K, Hajnal Gábor 3 K, Kinest. fiúiskola (Üngvár) 21 K 79 f, Tanitóstület (Jászalszentgyörgy) 8 K, Szauter György 1 K, Pintér Béla 3 K, Tanulók (Szomolya) 12 K, 01 f, Grunner Géza 6 K, Dobay Károly 4 K 90 f, Farkas Ágoston 6 K, Fedor Irén 2 K, Boross Ferenc 4 K, Fodor Miklos 20 K, Székely András 10 K, Székely Krisztina 1 K, Ambrusné Branka 50 f, Strasserné Boga Aranka 2 K, Rémi tanítók 4 K, Deér Gyula 9 K, Herczeg János 12 K, Gazdagh Mária 4 K, Plébánia (Balmazújváros) 4 K, Boda János 5 K, Pösch Ferenc 4 K, Tanitóstület (Nagytapolcsány) 8 K, Petrovics József (gy. Ároktő) 10 K, Horváth Imre 1 K 40 f, Répászky Miklós 15 K 50 f, Havas Ferencné 7 K, Fülöp Antal 5 K, Bonivárt Antal 5 K, Dvorszky Emma, Gaal Györgyi, Viczian N. (Jakóhalma), Sztraky Mihályné 1—1 K, Terjéki Gizella 50 f, Bárdos Pál 2 K, Nagy Jánosné Kerner Ilona, Panulin Péter 3—3 K, Hegyessy Béla 5 K, Dankó Dezső 1 K 70 f, Népiskola (Tornóc) 2 K, dr. Csepela Lajos 4 K, Zsoldos Zsigmond 6 K 05 f, Kelemen József 7 K, Kontra László 13 K, Krosnyiczky Ferenc 4 K 25 f, Mezey Illés 2 K, Dutkay Lajos 2 K, N. N. 1 K, Boicai rk. iskola 11 K 46 f, Erdőssy Gyula 1 K, Hamza Jenő 3 K, Bárány Margit 2 K, Szánthó Anna 2 K, Ujhelyi István 3 K, Gáli István 10 K, dr. Bertók István 5 K, Petróczy József 5 K, Sir Izabella 1 K, Majzik Béla 2 K, Ujházy Jenő 2 K, Petróczy Ilona 2 K, Bartha Szolán 1 K 40 f, dr. Wiederkehr József 10 K, Rajk János 10 K, Weiser Antal 10 K, Első futaki előlegezési egyesület 10 K, Wachter József 2 K, Hampel Ede 1 K, Reith Mihály 5 K, Bohnert Péter 2 K, Bodorné Benedek Lujza, Vörös Lajos (r. k. iskola Jánoshalma) 204 K 52 f, Demeter Lázár (gy. Hátszeg) 17 K, Rk. iskola (Somogyudvarhely) 5 K, Szedlák József (Ózd) 6 K, Kovács Endre 1 K, Sándor Imre 5 K, Verranits János 1 K, Lovassy Anna 2 K, Jártas Róza 2 K, Szabó János 1 K, Szilvássy Mariska 1 K, Hallay Imre 10 K, Fodor István 5 K, Hruska Aranka 5 K, W. Dallos Margit 5 K, Káplán (Nagyfüred) 1 K, Hulin István 2 K, Márton Sándor 2 K, Fehér János 2 K, Pevald Vilmos 1 K, Alszegehy Ferenc 5 K, Kürtössy Andor 5 K, Ragó Ferenc (Abasár) 26 K 02 f, Ujhelyi Kálmán (Nagyiván) 7 K 68 f, Vincze Alajos

2 K, Keresztes Vince 3 K, Zimányi Franciska (Szendrő) 5 K 30 f, Rk. iskolaszék (Kemeese) 16 K, Bartl Ödön (Bakonykoppány) 7 K 22 f, Földessy Elek 1 K, Tanitóstület (Jászdósa) 6 K, Kriskó László 3 K, Kriskó László 11 K, Zimmermann József 12 K, Horváth Kálmán 17 K 50 f, Kalocsay Gusztáv 4 K, Farkas László 2 K, Mattyasovszky Kálmán 2 K, Mattyasovszky Kálmán 22 K, Réz Kálmán 5 K, Kray Zoltán 4 K, Herkovits Imre 2 K, Somogyberzencei hitelszövetkezet 10 K, Dénes Lajos 5 K, Teller Vince 5 K, Brand Béla 1 K, Babochay László 10 K, Pogonyi Imre 1 K, Mogyoróssy István (Erk) 16 K 34 f, Csáky Zsigmond (Szabadszék) 8 K 50 f, Klein Tivadar 2 K, Müller Antal 3 K, Sz. Antal 1 K, Népiskola (Sirok) 9 K, Szabó István (Kisköre) 10 K, Van Mans Alfréd 18 K, Tanitóstület (Kötelek) 8 K, Népiskola (Kraszna) 2 K 34 f, Török Antal (Kisköre) 11 K, Jávör István (Szébeny) 5 K, Kiss Balázs 3 K, Barcsák Sándor 10 K, Schönviszky Ferenc 6 K, Tanitóstület (Adács) 3 K, Molvay Mária (gyűjtés) 3 K, Fridrik Gizella (gyűjtés) 2 K 80 f, Varga Gizella 98 f, Györffy Irma (gyűjtés) 3 K 26 f, Gasz József 5 K, Szücsii tanítók 4 K, Bence Sándor (Bölcske) 21 K 70 f, Tenkely József (Fényeslitke) 8 K, Farkas János (Örvény) 5 K, Sedemann Ilona 3 K, Szeder Sándor (Burszentgyörgy) 100 K, Rk. iskola (Zsabya) 3 K, 30 f, Pekár Béla (Fadd) 4 K, Havranek Olga (Palona) 19 K 28 f, Bertók Béla (Mateszalka) 10 K, Vincze Antalné (Királd) 3 K 70 f, Galántha Géza (Huszt) 13 K, Népiskola (Besenyőtelek) 10 K, Plébániahivatal (Nagykálló) 3 K, Szucsib Kálmán (Bogdása) 15 K, Kozlanszky Micsoch Ottilia 2 K, Mikulka József 2 K, Neszvadha Izabella 1 K, Gancz Ede 2 K, Schick Emil (Feldebrő) 11 K, III—VI. o. tanulók (Emőd) 6 K, Schröder György 20 K, Gausz Menyhért 2 K, Walter Rosamunda 2 K, Iskolaszék (Palánka) 5 K, Sax Zsófi 2 K, Zsigmond István 2 K, Rk. tanítók segélyegyesülete (Jászapáti) 19 K 88 f, Sebők Lajos 2 K. *Végző összeg január 7-én 5084 K 61 f.*

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

K. J. Tanítói fiú és leány árvaikat felvesznek a debreceni, kecskeméti, kolozsvári tanítói árvaházba. A kérvény a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz intézendő. Mellékletként: keresztlevel, halotti bizonyítvány, szegénységi bizonyítvány. A kérvényt az iskolaszéki elnök úr hivatalból terjessze fel az illetékes tanfelügyelőség útján a miniszteriumhoz. — **H. D.** Az előlépés és előléptetéshez a szolgálati idő minden esetben csak 1893. év október 1-től számít. A nyugdíjjogosultság megállapításánál azonban az 1893. év előtti időt is számításba veszik. A II. oszt. 2-ik fokozatában való előlépést — miután államszolgálatot már élvez — hivatalból intézik. Az iskolaszéki elnök úr bejelenti az iskolaszék határozatát, mely az előlépést megállapítja és kéri a 200 korona kiutaltatását. A felterjesztésben hivatkozik az államszolgálat kiutaló végzés számára. A felterjesztést a kir. tanfelügyelőséghez intézi. **K. B.** Igen, olvastuk. Az a fődolog most, hogy ki-ki tegye meg kötelességet a hadbavonult kártársak hozzátartozóinak támogatására. Az elesett kártársak özvegyeit és árvaikat segíteni mindnyájunk kötelessége. Az elesett és nyugdíjjogosultsággal még nem bíró kártársak özvegyeit és árvaikat az országos tanítói nyugdíjalap kell, hogy állandó évi nyugdíjjal ellássa. Eziránt az Országos Kath. Tanügyi Tanács már feliratot intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz. Értésülésünk szerint már dolgoznak a miniszterium illetékes ügyosztályában a nyugdíjtörvénynek megfelelő módosításán. — A hadbavonult kath. tanítók érdekében a Kath. Tanítók Országos Bizottságának segítőbizottsága fejt ki élénk tevékenységet.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata **kötelezőnek** nyilvánította a katolikus népoktatási intézetek pályázatainak a «Népnevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:

Szent-István - Társulat
Budapest,
VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Pályázati hirdetések minden egyes szavának egyszeri közlése 6 fillér. Csakis azon pályázatok közöltnének, melyeknek díja **előre** lefizetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítjük. Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.

Esztergomi érseki megye.

Vágszakalyi (szokolóci) kántortanítónak az északi harctéren történt hősi elhalálása folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra *jan. 16-ig* pályázatot hirdetnek. Fvi jövedelme (díjlevel szerint): az uradalomtól 12 p. m. rozs (67-20 kor. ellenértékben), személyi pótlékban 24 kor., legeltetési jog 2 drb. szarvasmarhára 20 kor. ellenérték, fűtésre 300 drb. rözse (10 kor. ellenérték), 1 kat. hold és 1030 □öl szántóföldilletmény, (vagy 80 kor. ellenértéke). Vágszakalyon 35 liter új bor 10 kor. ellenértékben, községi segély címén 200 korona. Jalsó és Ratnóc fiókközségektől 9³/₄ p. m. rozs párber címén. Jalsón zsellérektől házpenz címén 3-22 korona. Ratnócon 2¹/₂ akó új bor 12-90 kor. ellenértékben. Stóla 50 kor. Szentmisaalapítványokból 10-62 kor. (ez emelkedik). Államsegély 477-06 kor. Windisgrätz grófnő iskola-alapítványából kántortanító felsegélyezése címén 84 kor. Mellékjövdelem körülbelül 160 kor. Lakás 2 padlózott szoba, 1 zárt konyha, 1 pince, 1 kamra, 1 istálló, 2 öl. A lakás belül javítást, a melléképületek újbóli felépítést igényelnek. Kötelessége a kántori teendőket egyházi előírások és helyi szokásoknak megfelelően, a mindennapi és ismétlőiskolások oktatását a nmélt. püspöki kar tanterve szerint végezni. Csakis férfitanítók pályázhatnak. Magyar és tót nyelv (ismerete) bírása szükséges. Az állás azonnal elfoglalandó. A kérvények a fenti határnapig az iskolaszéki elnökhöz (Vágszakaly, u. p. Pöstyén, Nyitra m.) küldendők. 19 1-1

Egri érseki megye.

A **fűzesabonyi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Jövedelem: szántóföldből 800 kor., hitközségtől készpénzben 234 kor., párberből 2600 kor., stólaból (nagytemetés bucsúztatóval 4.50 kor., kistemetés bucsúztatóval 1.50 kor., nagymise 1 kor., kismise 50 fill.) 420 kor., lakás és kert. Kötelesség: a kijelölt osztályban személyesen tanítani, a kántori teendőket végezni, az évi párberösszeírást teljesíteni, a IV.-VI. osztály mindkét nembeli növendékeit minden héten szombat délután egyházi énekekre tanítani, állami adóit, vizsabályozási költségeit viselni s lakásának kéményseprézési díját fizetni. Azok a pályázók, akik a választás előtt hangulatkeltés, korteskedés céljából a községben megjelennek, a pályázatból kizáratnak. A kérvények benyújtásának határideje *jan. 25*. A választás idejéről a pályázók külön-külön értesítést kapnak, de utiköltségre nem számíthatnak. *Iskolaszéki elnök.* 15 1-1

A **kunhegyesi** róm. kath. népiskolához szorgalmi időre kántoriakban jártas okl. tanerők *jan. 10-ig* tanítóhelyettesi állásra pályázhatnak. Fizetés havi 80 kor., lakás. Kántoriakért a kántor hazajöveteléig stóla, bucsúztatók díja. *Iskolaszék.* 7 1-1

Győri püspöki megye.

A **sárródi** róm. kath. iskolaszék önkéntességi évét szolgáló tanítójának helyettesítésére pályázatot hirdet. Az állás azonnal elfoglalandó. Fizetés 800 kor., egyszobás lakás, bútorzattal és téli tüzelővel. Pályázatok plébániahivatalhoz küldendők Fertőszéplakra. U. p. Eszterháza, Sopron m. 1391 2-2

Keresztény (Sopron m.) fiókközség róm. kath. elemi iskolájához helyettes tanító, esetleg tanítónő, kerestetik az 1914/15-ik tanév végéig. Fizetés havi 100 kor. és lakás. Kérvények *jan. 15-ig* az iskolaszék elnökéhez küldendők (p. Ujker). Az állás azonnal elfoglalandó. 6 1-1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **békéscsabai** róm. kath. hitközség **sopronytanyai** róm. kath. iskolához áthelyezés folytán megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: hitközségtől 600 kor., tűzifára, amelyből a tanterem is fűtendő 100 kor., ismétlőiskola tanításáért 40 kor., írószerek, tanteremfűtetés és harangoztatás címén 50 kor., dr. Schlauch Lőrinc bíboros-püspöp alapítványa után 150 kor., nagyvárad egyházmegyétől 50 kor. és a megfelelő államsegély. Természetbeni lakás 400 □öles kerttel. Tannyelv magyar, tót nyelv ismerete kívánatos. Pályázati határidő *január 17*. Kérvények ft. *Nemeskey Andor* c. prépost-plébános úrhoz küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 8 1-2

Az **ujirázi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetnek. Államsegéllyel kiegészített törvényes fizetés. Lakás, kert, csekély stóla. Az érdemes működést a kegyúr külön is jutalmazza. Pályázatok *jan. 26-ig* küldendők. Posta Kót-puszta (Bihar m.). *Dérzy István*, plébános. 25 1-2

Debrecen szomszédságában levő **Felsőjózsa** róm. kath. iskolájához július elsejéig segédtanítónő kerestetik. Fizetése lakáson kívül havi 80 kor. Pályázatok a hajdúböszörményi plébániára küldendők. 26 1-1

Nyitrai püspöki megye.

A **magyarsóki** (Nyitra m.) róm. kath. iskolához három hónapra helyettes tanítót vagy tanítónőt keresek. Fizetése 800 koronának egy óra eső részlete és egy butorozott szoba. Állás azonnal elfoglalandó. *Hampfl Richárdné*, tanítónő. 20 1-1

Pécsi egyházmegye.

A **gyódi** (Baranya) róm. kath. iskola gondnoksága (keszűi plébániahivatal) a háború idejére helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése havi 80 kor., lakás és fűtés. Pályázhatnak férfiak és nők egyaránt. Állás azonnal elfoglalandó. *Gondnokság.* 16 1-1

A **sárokai** (Baranya m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: 2 szoba s egy konyhából álló lakás a szükséges melléképületekkel, hozzá egy kisebb házikert. Továbbá a helyi járulékokból biztosított 600 koronán felül 340 kor. fizetékiegészítés az államtól és szolgálati éveknél megfelelő törvényes járandóság. Kötelességei díjlevel szerint. Német nyelv ismerete szükséges. Tanítónők is pályázhatnak. Pályázati határidő *jan. 31*. amikor a választás is megtörténik. Felszerelt kérvények: Róm. kath. plébániahivatal Lippó (Baranya) intézendők. 5 1-1

A **kocsolai** iskolai gondnokság pályázatot hirdet tanítói állásra, melyet február 1-én kell elfoglalni. Javadalma: a községtől egy butor nélküli szoba, egyegyed hold kert, évi 200 kor. fizetés havi előleges részletekben 190 kor. évi lakbérpótlék, az államtól 1000 kor. államsegély. Köteles egy osztályt vezetni, egyházi énekeket is

tanítani, a gazdasági ismétlő iskolában is tanítani. A kel-
lően felszerelt kérvényeket *jan. 23-ig* kell benyújtani.
Tanítónők is pályázhatnak. Tannyelv magyar. Német
nyelv tudása szükséges. 21 1-1

Helyettes tanítót keresek 80 kor. havi fizetésre egy
szobával, tanidőre, míg háború tart. Nyugalmozottak is
pályázhatnak Szálka, posta Mórág (Tolna m.). *Plébánia.*
23 1-1

Rozsnyói püspöki megye.

Garamszécs nagyközség (Gömör m.) róm. kath. kán-
tori állomása megüresedett. Jövedelem bevallás szerint:
2000 koronán felül. Ezenkívül: lakás, zöldségeskert és
30 m. tűzifa, beszállítva. Tót-nyelv ismerete szükséges.
Pályázhatnak oly középkorú egyének, kik nyugdíj képe-
sek. Pályázati határidő *jan. 20.* Bővebbet a plébániahi-
vatal. 4 1-1

Székesfehérvári egyházmegye.

Nagyhantosa (Fejér m.) róm. kath. helyettes kántor-
tanító, esetleg tanítónő keresetik a jelen iskolai évre.
Fizetése havi 80 kor. Kérvények a plébániahivatalhoz
azonnal küldendők. 2 1-2

A dec. 6-iki sz. ban hirdett **bakonykúti** kántortanítói
állás pályázata *jan. 14-ig* meghosszabbítottak. 11 1-1

A **perbáli** (Pest m.) róm. kath. egyház a háború tar-
tamára egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhat-
nak: tanítók, tanítónők és óvónők. Javadalom polgári
évre 800 kor. Németül tudók előnyben részesülnek. Pá-
lyázatok azonnal az iskolaszékhez küldendők. 17 1-1

Szepesi püspöki megye.

A **kisistvánd-imrikfalvi** (Szepes m.) róm. kath. kán-
tortanítói állásra a Népevelő 37. számában közzétett
pályázat *jan. hó 24-ig* meghosszabbítottak. *Az iskolaszék.*
14 1-1

Liptómaluzsinai róm. kath. kántortanítói állomásra *jan.*
28-iki határnapkal pályázat hirdetik. Jövedelem 570-69
kor. Többi államségély. Tannyelv tót-magyar. Kérvények
egyházkerületi tanfelügyelőséghez iskolaszékre címezve
Liptóújvárra küldendők. 13 1-1

Szombathelyi egyházmegye

A **vámoscsaládi** (Vas m.) róm. kath. iskolaszék nyug-
díjazás folytán megüresedett osztálytanítói állásra pá-
lyázatot hirdet. Fizetése: hitközségtől: 400 kor. 1 pad-
lózott szoba butorozva fűtéssel, konyha, kamara, 40 kor.
lakberpótlék, 20 kor. kertilletmény és törvényszabta ál-
lamségély. Pályázhatnak okl. férfi és nőtanítók. Köté-
lessége díjvel szerint. A kántoriakban szükség esetén
segédkezni tartozik. Állás febr. 1-én elfoglalandó. Kér-
vények *jan. 20-ig* a vámoscsaládi róm. kath. iskolaszék-
hez küldendők. Posta- és vasútállomás helyben. 9 1-1

A **meszlén** róm. kath. iskolaszék önkéntes kántortan-
ító helyettesítésére tanítót vagy orgonavezetésben jár-
tas tanítónőt keres *jan. 19-ig.* Javadalma havi 80 kor.,
lakás, tűzifa. *Plébániahivatal.* 22 1-1

A **szénásgödöri** (Vas m.) filiális község róm. kath.
kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése a tör-
vényben biztosított. Kényelmes lakás, kerttel. Teendői a
díjvel szerint. Pályázhatnak férfi és nőtanítók. A hor-
vát vagy németül tudók előnyben részesülnek. A kellően
felszerelt kérvények *jan. 25-ig* a baksfalvi plébániahi-
vatalhoz küldendők. Vas m. utolsó posta Szentelek.
28 1-1

Váci egyházmegye.

Kántorságban jártas jóhangú róm. kath. segédet ke-
resek, ki az iskolában is segédkezne. Agy neműn kívül
teljes ellátás és havi 30 kor. *Poczik Ferenc* kántortanító,
Janoshida (Jásznagykunszolnok m.) 1402 2-2

A **magyarnándori** (Nógrád m.) róm. kath. kántortan-
ítói állásra pályázat hirdetik. Kezdő fizetés: lakás és
kerten kívül díjvel szerint 1253-97 kor., hitközségi

300 kor., rendes illetve gazdasági ismétlők után állam-
segély. Enekpróba és választás, *jan. 17-én.* Vasútállomás.
Kérvények a magyarnándori plébániahivatalhoz külden-
dők. 10 1-1

A **vácdukai** kántortanítói állást a 38-ik számban
közölt adatok alapján *1915. jan. 20-ra* meghirdetjük. Is-
kolaszék. 3 1-1

A **váci** róm. kath. iskolaszék tanítói állásra pályáza-
tot hirdet. Fizetése: államségélyből 1100 kor., iskola-
széktől 100 kor., lakbér 360 kor. Az állás azonnal el-
foglalandó. Pályázhatnak okleveles férfitanítók *jan. 23-ig.*
27 1-1

Veszprémi egyházmegye.

Hajmás fiókközségbe (Somogy) helyettes kántortanító
szükséges 1915. jun. 30-ig. Nők is pályázhatnak. Fizetés
addig 400 kor. Határidő *jan. 16.* Állás azonnal elfogla-
landó. Plébániahivatal. Bószénfa. 12 1-1

Az **óhídi** róm. kath. iskolaszék, önkéntességi évét
szolgáló tanítójának helyettesítésére pályázatot hirdet
1915. jan. 10-ig. Fizetés jun. 30-ig havi 60-66 kor. az ál-
lamtól, egyszobás lakás a szükséges butorizzal, takarít-
ás és téli fűtés. Pályázhatnak okl. férfi és nőtanítók, nyug-
díjasok, óvónők is. Pályázatok plébániahivatalhoz kü-
lendők Kisgörcbőre (Zala m.). Az állás azonnal elfogla-
landó. 1 1-1

Bakonyszombathelyi (Veszprém m.) fiókegyház róm.
kath. osztatlan iskolánál államségélyes tanítói állás be-
töltendő. Lakása: egy szoba, konyha, kamra legköze-
lebbi újjraépítésig. Jövedelme 5 hold 589 ööl szántóföld,
rét, 1 hold kert. 8 m. kemény hasábfá, páronkint fél
p. m. rozs és 50 fillér. Kötelessége tanulókat vasár- és
ünnepeken magyarszombathelyi templomba felvezetni,
a kántortanítót szükség esetén helyettesíteni, a «Gond-
viselés»-nek tagja lenni. Csak férfitanítók pályázhatnak.
Németül tudók előnyben részesülnek. Választás *jan. 20.*
Személyes megjelenés szükséges, de utiköltség nem lesz
megtérítve. *Iskolaszék.* 18 1-1

Okleveles 44 éves róm. kath. tanító filiális osztatlan
iskolánál tanítói, esetleg kántortanítói állást keres. Meg-
keresést «K» jelgelé alatt kérek a szerkesztőségbe.

Fiatalkath. tanító beszél magyarul, tótul, állást keres.
Cím *Giber Mihály* Végles Fazekas-ú. 25. 24 1-1

Legjobb iskolai daloskönyv a

Ris muzsikus

Szerkeszté:

JOSVAY GÁBOR.

100 gyönyörű magyar dal,
iskolai szöveggel, két szó-
lamra hangjegyzve. Jóvá-
hagyva az Orsz. Kath.
Tanügyi Tanács által.

I-II. füzet ára 80-80 fillér.
100 dal kotta nélkül 40 fillér.

A magyar kath. tanulói fűjűség
és a hívek egyetemének egységes

ima- és énekkönyve a

Selki gyöngyök

Szerkeszté **JOSVAY GÁBOR.**

Tartalmazza 500 legszebb egy-
házi énekünket hangjegyzve s
az összes szükséges imákat és
ájtatosságokat. Az egrí főegy-
házmegyei hat. jóváhagyásával.

Ara erős és díszes vá-
szonkötésben 2 korona.

Megrendelhetők a Szent-István-Társulatnál (BUDAPEST, VIII.,
Szentkirályi-u. 28.)

KAPOSSY (Szemennyei)

féle egyházi zeneművek leszállított
áron kaphatók a szerző özvegyénél
KISPEST, BATHORY-UTCA 14. sz.

„Egyházi énekek“ (24 K) — — — 18.— K
„Im arcunkra borulunk“ (240) — — — 1-20 „